

Cuprins

Prefață	5
PARTEA I	
PERSOANELE	17
Titlul I	
Persoana fizică și persoana juridică în dreptul internațional privat român	19
CAPITOLUL I	
ASPECTE GENERALE REFERITOARE LA CONDIȚIA JURIDICĂ A STRĂINULUI ÎN ROMÂNIA. ISTORIC. SEDIUL MATERIEI	19
CAPITOLUL II	
DESPRE PERSOANE. PERSOANA FIZICĂ ÎN DREPTUL ROMÂN ACTUAL	38
Secțiunea 1. Definiție și caractere juridice.....	38
Secțiunea 2. Identificarea persoanei fizice în dreptul român: numele, domiciliul, reședința, starea civilă	42
2.1. Numele persoanei fizice	42
2.2. Domiciliul persoanei fizice.....	44
2.3. Reședința persoanei fizice	45
2.4. Starea civilă a persoanei fizice	46
CAPITOLUL III	
DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE STRĂINULUI ÎN ROMÂNIA	48
SUBCAPITOL I	48
Secțiunea 1. Drepturile civile ale străinilor prevăzute în Constituție și în alte legi interne.....	48
Secțiunea 2. Drepturile procesuale civile ale străinilor	50
Secțiunea 3. Obligații și îndatoriri ale străinilor	51
SUBCAPITOL II. CETĂȚENIA ȘI REGIMUL JURIDIC AL STRĂINILOR ÎN ROMÂNIA	53
CAPITOLUL IV	
REGIMUL JURIDIC GENERAL APLICABIL STRĂINILOR PERSOANE FIZICE ÎN BAZA O.U.G. NR. 194/2002	57

Secțiunea 1. Intrarea străinilor în România	57
1.1. Sediul materiei. Documente. Condiții	57
1.2. Condițiile generale de acordare a vizelor. Revocarea vizei	62
1.3. Aspecte privind activitatea autorităților române competente de acordare a vizelor	67
1.4. Revocarea vizei.....	70
Secțiunea 2. Șederea străinilor în România.....	73
2.1. Dreptul de ședere temporară.....	74
2.2. Dreptul de ședere pe termen lung. Procedura de acordare	78
2.3. Procedura de acordare.....	81
2.4. Anularea și încetarea dreptului de ședere pe termen lung	84
2.5. Încetarea dreptului de ședere pe termen lung.....	85
Secțiunea 3. Ieșirea străinilor din România.....	86
3.1. Nepermiterea ieșirii și îndepărtarea străinilor. Stabilirea obligației de returnare.....	86
3.2. Măsuri speciale de îndepărtare.....	89
3.2.1. Declarația ca indezirabil	89
3.2.2. Îndepărtarea sub escortă.....	90
3.2.3. Repatrierea voluntară umanitară asistată	91
Secțiunea 4. Extrădarea și expulzarea	92
4.1. Extrădarea. Reglementare. Cine poate fi extrădat?.....	92
4.2. Refuzul extrădării.....	95
4.3. Procedura extrădării.....	96
4.4. Expulzarea străinilor	99
Secțiunea 5. Alte măsuri aplicabile străinilor	103
5.1. Luarea în custodie publică	103
5.2. Tolerarea pe teritoriul României	104
5.3. Interzicerea intrării străinului pe teritoriul României	106
Secțiunea 6. Regimul juridic aplicabil unor categorii speciale de străini.....	106
6.1. Șederea pe termen lung a cetățenilor din statele Uniunii Europene	107
6.2. Străinii – traficul de persoane; traficul de migranți.....	108
6.3. Străinii cu drept de ședere în statele componente ale Uniunii Europene și membrii lor de familie.....	109
6.4. Străinii minori neînsoțiți.....	110

CAPITOLUL V.....	111
REGIMUL JURIDIC APLICABIL PERSOANEI JURIDICE ÎN ROMÂNIA.....	111
Secțiunea 1. Persoana juridică în dreptul român. Considerații generale. Reglementare.....	111
Secțiunea 2. Drepturile și obligațiile persoanei juridice străine în România.....	116
Secțiunea 3. Naționalitatea persoanei juridice străine. Noțiune. Criterii de determinare. Schimbarea și modificarea naționalității. Sediul social.....	117
Secțiunea 4. Recunoașterea persoanei juridice străine în România și efectele acesteia.....	123
Secțiunea 5. Statutul personal al persoanei juridice. Noțiune. Sucursala și filiala persoanei juridice.....	127

Titlul II

Legea aplicabilă persoanei fizice și persoanei juridice în dreptul internațional privat.....	129
---	------------

CAPITOLUL I

CONFLICTELE DE LEGI PRIVIND PERSOANA FIZICĂ	129
Secțiunea 1. Persoanele. Statutul personal și conflictele de legi.....	129
1.1. Elementele de identificare ale persoanei fizice în dreptul internațional privat.....	134
1.2. Numele și conflictele de legi.....	135
1.3. Reședința. Reședința obișnuită.....	139
1.4. Domiciliul și conflictele de legi.....	141
Secțiunea 2. Starea civilă în dreptul internațional privat. Legea aplicabilă.....	143
2.1. Noțiune. Starea civilă și conflictele de legi.....	143
Secțiunea 3. Capacitatea persoanei fizice și conflictele de legi.....	145
Secțiunea 4. Drepturile personalității și conflictele de legi.....	150
Secțiunea 5. Incapacități și ocrotirea terților (ocrotirea persoanei fizice în dreptul românesc și conflictele de legi).....	152

CAPITOLUL II

CONFLICTELE DE LEGI PRIVIND PERSOANA JURIDICĂ.....	158
Secțiunea 1. Determinarea legii aplicabile persoanelor juridice străine	158
1.1. Capacitatea juridică de folosință a persoanei juridice.....	159
1.1.1. Capacitatea juridică. Definiție.....	159

1.1.2. Capacitatea juridică de folosință în dreptul internațional privat	160
1.1.3. Capacitatea de folosință organică și capacitatea de folosință eficientă	162
Secțiunea 2. Statutul organic al persoanei juridice în dreptul internațional privat	163
2.1. Considerații introductive	163
2.2. Regimul național acordat persoanei juridice străine în România	165
2.3. Investitorul străin în România	167
2.3.1. Noțiune. Reglementare. Capacitatea de folosință a investitorului străin	167
2.3.2. Statutul filialelor, sucursalelor și reprezentanțelor persoanelor juridice străine în România	169
2.3.3. Aspecte privind aplicarea legii societăților comerciale	171
PARTEA A II-A	
SUCCESIUNILE	175
CAPITOLUL I	
SUCCESIUNILE ÎN DREPTUL ROMÂN	177
Secțiunea I. Considerații introductive privind succesiunile în dreptul român	177
1.1. Aspecte generale, terminologie și sediul materiei	177
1.2. Caractere generale	178
1.3. Succesiunea legală	181
1.4. Succesiunea testamentară	183
1.4.1. Testamentul olograf	184
1.4.2. Testamentul autentic	185
1.4.3. Testamentele privilegiate	185
1.4.4. Testamentul sumelor și valorilor depozitate	186
Secțiunea a II-a. Rolul notarului public și procedurile notariale în materia succesiunilor	188
2.1. Atribuții generale și registrele electronice cu incidență succesorală	188
2.2. Dreptul de opțiune succesorală și procedurile notariale privitoare la opțiune	190
2.2.1. Acceptarea moștenirii	191

2.2.2. Inventarul succesoral și procesul-verbal de inventariere	193
2.2.3. Renunțarea la moștenire	195
2.3. Validarea și autentificarea testamentelor	196
2.3.1. Proceduri în cazul testamentelor olografe. Constatarea stării materiale a testamentului olograf și validarea acestuia.....	196
2.3.2. Procedura autentificării testamentelor.....	199
2.4. Procedura succesorală notarială și certificatul de moștenitor național	201
2.4.1. Procedura succesorală notarială. Competența și aplicarea legii	201
2.4.2. Certificatul de moștenitor național.....	205

CAPITOLUL II

ASPECTE DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT APLICABILE

SUCCESIUNILOR. REGLEMENTĂRI EUROPENE APLICABILE

Secțiunea I. Legea aplicabilă succesiunilor conform dreptului

internațional privat român

1.1. Determinarea legii aplicabile	208
1.2. Alegerea legii aplicabile.....	211
1.3. Legea aplicabilă formei testamentare.....	214
1.4. Domeniul legii aplicabile.....	216
1.5. Succesiunea vacantă sau dreptul de desherență.....	225

Secțiunea a II-a. Aspecte privind Regulamentul nr. 650/ 2012 al Parlamentului European. Certificatul european de moștenitor.

Competențe.....

2.1. Considerații introductive privind Regulamentul	228
2.2. Definiții – competența contencioasă și necontencioasă	231
2.3. Domeniul de aplicare și domenii exceptate.....	241
2.4. Competența.....	248
2.4.1. Competența generală.....	248
2.4.2. Alegerea competenței	251
2.4.3. Cazuri de declinare a competenței	253
2.4.4. Declinarea competenței în cazul alegerii legii.....	254
2.4.5. Competențe speciale.....	256
2.5. Legea aplicabilă și domeniul de aplicare	259
2.5.1. Regula generală.....	259
2.5.2. Alegerea legii aplicabile.....	261
2.5.3. Domeniul legii aplicabile	265

2.6. Testamentul – condițiile de fond.....	271
2.7. Forma dispozițiilor pentru cauză de moarte	272
2.8. Condițiile de formă ale opțiunii succesoriale.....	275
2.9. Actele autentice, tranzacțiile judiciare și forța lor executorie.....	276
2.10. Aflarea dreptului străin - platformele informatice pentru obținerea conținutului dreptului străin.....	277
2.11. Certificatul european de moștenitor.....	279
2.11.1. Introducere – generalități.....	279
2.11.2. Cine îl poate solicita și autoritatea competentă să îl emită.....	283
2.11.3. Conținut	287
2.11.4. Eliberare și valabilitate	289
2.11.5. Efectele certificatului	289
2.12. Competența notarului public român – certificatul de moștenitor intern și certificatul european de moștenitor.....	291
2.12.1. Probleme de competență	291
2.12.1.1. Pentru persoanele decedate înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului	295
2.12.1.2. Pentru persoanele decedate după intrarea în vigoare a Regulamentului – pentru emiterea certificatului de moștenitor național	296
2.12.1.3. Pentru emiterea Certificatului european de moștenitor	296
2.12.2. Aspecte procedurale	297

PARTEA A III-A

FAMILIA

303

Noțiuni generale privind familia

305

CAPITOLUL I

CĂSĂTORIA.....

307

Secțiunea I. Legea aplicabilă încheierii căsătoriei

307

1.1. Promisiunea reciprocă de a încheia căsătoria (logodna)

307

1.2. Căsătoria și condițiile încheierii acesteia. Legea aplicabilă condițiilor de fond și de formă.....

310

1.2.1. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale căsătoriei

312

1.2.2. Legea aplicabilă condițiilor de formă.....

317

Secțiunea II. Legea aplicabilă efectelor căsătoriei	319
2.1. Efectele generale	321
2.2. Convențiile și regimul matrimonial	323
2.3. Aspecte referitoare la Regulamentul (UE) 2016/1103 al Consiliului din 24 iunie 2016 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul competenței, al legii aplicabile și al recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale.....	328
2.3.1. Domeniul de aplicare.....	331
2.3.2. Competența autorităților.....	333
2.3.3. Legea aplicabilă.....	336
2.3.4. Domeniul de aplicare.....	338
2.3.5. Recunoașterea și forța executorie	338
2.3.6. Actele autentice și tranzacțiile judiciare.....	339
Secțiunea III. Legea aplicabilă nulității căsătoriei	341
3.1. Considerații generale.....	341
3.2. Problema căsătoriei putative.....	343
3.3. Nulitatea căsătoriei încheiate în străinătate	344
3.4. Căsătoria fictivă și căsătoria de conveniență.....	344
Secțiunea IV. Legea aplicabilă divorțului și separației de corp	345
4.1. Considerații generale.....	345
4.1.1. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă.....	346
4.1.2. Divorțul prin acordul soților prin procedura notarială.....	347
4.1.3. Divorțul prin acordul soților sau din culpă pe cale judiciară.....	349
4.2. Legea aplicabilă divorțului și separației de corp potrivit Codului civil.....	350
4.3. Incidența Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești.....	352
4.4. Regulamentul UE nr. 1259/2010 privind legea aplicabilă divorțului și separării de corp.....	355
 CAPITOLUL II	
FILIAȚIA	359
Secțiunea I. Aspecte introductive.....	359
1.1. Considerații generale.....	359
1.2. Cadrul legislativ. Scurt istoric.....	360

Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă filiației din căsătorie.....	363
2.1. Determinarea legii aplicabile filiației copilului din căsătorie.....	363
2.2. Domeniul legii aplicabile.....	365
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă privind filiația din afara căsătoriei.....	368
3.1. Determinarea legii aplicabile filiației copilului din afara căsătoriei	368
3.2. Domeniul legii aplicabile.....	369
3.3. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator	370
CAPITOLUL III	
ADOPTȚIA.....	373
Secțiunea I. Aspecte introductive.....	373
1.1. Considerații generale.....	373
1.2. Cadrul legislativ.....	375
Secțiunea II. Legea aplicabilă condițiilor de fond și de formă ale adopției	379
2.1. Legea aplicabilă condițiilor de fond	379
2.2. Condițiile de formă	387
Secțiunea a III-a. Efectele adopției.....	388
3.1. Aspecte generale.....	388
3.2. Recunoașterea adopției internaționale	390
3.3. Cetățenia adoptatului	391
3.4. Determinarea legii aplicabile efectelor adopției	391
3.5. Domeniul legii aplicabile efectelor adopției.....	392
Secțiunea a IV-a. Nulitatea și desfacerea adopției	393
4.1. Nulitatea adopției.....	393
4.2. Desfacerea adopției	395
CAPITOLUL IV	
AUTORITATEA PĂRINTEASCĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI	397
Secțiunea I. Autoritatea părintească. Ocrotirea minorului, tutela și unele măsuri speciale	397
1.1. Considerații generale și cadru legislativ actual	397
1.2. Aspecte specifice.....	406
Secțiunea a II-a. Aplicarea Convenției de la Haga din 1996 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor.....	409

2.1. Sediul materiei și domeniul de aplicare.....	409
2.2. Autoritățile competente să ia măsurile de protecție cu privire la persoana sau bunurile copilului	411
2.2.1. Competența primară.....	411
2.2.2. Competența în cazul deplasării sau neînapoierii ilicite a copilului.....	412
2.2.3. Competența în cazuri de excepție.....	413
2.2.4. Măsuri de protecție a copilului și a bunurilor sale.....	414
2.2.5. Măsurile urgente și de protecție cu caracter provizoriu	415
2.2.6. Prioritatea de competență	415
2.2.7. România, ca parte contractantă a Convenției.....	416
2.3. Determinarea legii aplicabile de către autorități vizând măsurile pentru protecția copiilor.....	416
2.4. Determinarea legii aplicabile răspunderii părintești.....	417
2.5. Domeniul legii aplicabile.....	420
2.6. Sfera de aplicare, retrimiteră și protecția prin ordinea publică de drept internațional privat	421
2.7. Recunoașterea și executarea măsurilor cu privire la răspunderea părintească și protecția copilului.....	423
Secțiunea a III-a. Aspecte specifice prevăzute în Regulamentul CE nr. 2.201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești.....	424
3.1. Sediul materiei	424
3.2. Relația cu Convenția de la Haga din 19 octombrie 1996.....	426
3.3. Domeniul de aplicare a Regulamentului nr. 2201/2003.....	427
3.4. Competența instanțelor în materia răspunderii părintești	430
3.5. Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești.....	440
3.6. Forța executorie a anumitor hotărâri judecătorești care se referă la înapoierea copilului și/sau la dreptul la vizită	443
3.7. Cooperarea între autoritățile centrale în materia răspunderii părintești.....	447
3.8. Legea română.....	448
 CAPITOLUL V	
OBLIGAȚIA DE ÎNTREȚINERE.....	451
Secțiunea I. Sediul materiei. Aspecte de drept național.....	451

Secțiunea a II-a. Aspecte referitoare la aplicarea Regulamentului CE nr. 4/2009 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere.....	459
2.1. Sediul materiei.....	459
2.2. Autoritățile competente	461
2.3. Legea aplicabilă.....	463
2.4. Recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor	464
2.4.1. Hotărârile pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007.....	464
2.4.2. Hotărârile pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007.....	466
2.4.3. Dispoziții comune	467
2.5. Solicitățile formulate de creditor și debitor.....	468
Secțiunea a III-a. Protocolul de la Haga din 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere.....	469
3.1. Sediul materiei.....	469
3.2. Domeniul de aplicare a Protocolului	470
3.3. Determinarea legii aplicabile	472
3.3.1. Regula generală.....	472
3.3.2. Reguli speciale cu privire la anumiți creditori.....	473
3.3.3. Regula specială cu privire la soți sau foști soți.....	476
3.3.4. Regula privind apărarea.....	477
3.4. Desemnarea convențională a legii aplicabile.....	479
3.5. Domeniul de aplicare a legii	482
3.6. Aspecte prevăzute de Legea nr. 36/2012 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente și decizii ale Consiliului Uniunii Europene, precum și instrumente de drept internațional privat în domeniul obligațiilor de întreținere	486
CONCLUZII.....	487
BIBLIOGRAFIE.....	495